

MUISTIO

Projekti	Yritysalueiden osayleiskaava, Harjavalta
Projekti nro	1510076372
Aihe	Aloituvaiheen viranomaisneuvottelu MRL 66 §
Päivämäärä	24.4.2023
Aika	10.00–11.13
Paikka	Teams
Koollekutsuja	Jari Prehti
Laatija	Niko Mäkinen
Osallistajat	Päivi Valkama, Varsinais-Suomen ELY-keskus Johanna Rinne, Varsinais-Suomen ELY-keskus Annakaarina Lamminpää, Varsinais-Suomen ELY-keskus Ville Vuokko, Väylävirasto Lauri Huttunen, Väylävirasto Sanna Pietikäinen, Tukes Susanna Roslöf, Satakuntaliitto Daniel Nagy, Satakuntaliitto Olli Joukio, Satakunnan Museo Leena Koivisto, Satakunnan Museo Tuomas Klimoff, Satakunnan pelastuslaitos Hannu Kuusela, Harjavallan kaupunki Jari Prehti, Harjavallan kaupunki Petri Katajisto, Harjavallan kaupunki Esa Ränkman, Harjavallan kaupunki Heta Tuunanen, Ramboll Finland Oy Niko Mäkinen, Ramboll Finland Oy
Liitteet	Asialista Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, 3.4.2023

1 Kokouksen avaus

- Kokous avattiin Teamsissa 24.4.2023 klo 10.00.
- Puheenjohtajaksi valittiin Hannu Kuusela Harjavallan kaupungilta.
- Muistion laatijana toimii Niko Mäkinen Rambollilta.
- Käytiin lyhyt esittäytymiskierros.

2 Kaavahankkeen tavoitteet

Hannu Kuusela ja Jari Prehti kertoivat osayleiskaavan tavoitteista.

- Suurteollisuuspuistoon on laadittu tuore vetovoimasuunnitelma. Vihreän siirtymän investoinnit ja niiden houkuttelemisen ovat Harjavallan kaupungille tärkeitä, ja kaupunki on mukana vihreän siirtymän investointikilpailussa. Harjavallassa on toteutunut tai käynnistynyt monia hankkeita, kuten BASF, Fortum, P2X.
- Nykyinen brownfield-alue Harjavallassa tarvitsee lisää tilaa, ja osayleiskaavoituksen myötä on tarkoituksena osoittaa vihreän siirtymän potentiaalisille uusille investoinneille uusia alueita. Valmius osoittaa valmiiksi kaavoitettuja alueita on tärkeää vihreän siirtymän investoinneissa ja kilpailussa niistä.

- Elinkeinpolitiikan osalta alueella on jo olemassa olevaa teollisuutta, yhteistyömahdollisuuksia, palveluita ja raaka-aineita.
- Pienteollisuustonteille on tarvetta. Laajennusalueita etsitään etenkin alueen länsi- ja eteläosista. Uusia alueita tulisi osoittaa yritystoimintaan sopivilta paikoilta niin, ettei asutus häiriinny.
- Alueella hyvä logistinen sijainti. Akkuklusteri, liikenneyhteydet.
- Tavoitteena on myös Suurteollisuuspuiston mahdollisia yhteistyökumppaneita ajatellen putkilinjan rakentamisen mahdollistaminen alueelle.
- Osayleiskaavan yhteydessä laaditaan selvityksiä ja vaikutusten arviointeja, ja parhaiten rakentamiseen ja laajentumiseen soveltuvat alueet selviävät kaavaprosessin aikana. Nykyisen osayleiskaavan päivittäminen on tarpeellista, vanha kaava on yritysalueiden osalta monin paikoin vanhentunut. Suurteollisuuden osalta on erityistä tarvetta päivittää nykyisen toiminnan kannalta T/kem -alueita. Jo asemakaavoitettuja alueita sijaitsee myös nykyisen yleiskaava-alueen ulkopuolelta.

3 Kaavahankkeen tilanne ja esittely

- Konsultti esitteli hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa, jonka kaupunkikehityksen lautakunta on hyväksynyt 12.4.2023 § 18. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä 20.4.–22.5.2023.

3.1 Suunnittelualue ja sen nykyinen kaavatilanne

- Suunnittelualue sijoittuu Kokemäenjoen eteläpuolisen taajama-alueen länsiosiin. Aluetta rajaa Nakkilan kunnanraja. Pohjoisessa taajama-asutusta, idässä Siltatie/Eurantie, etelässä haja-asutusalueita. Kaava-alueen pinta-ala on 1060 ha.
- Pohjoisosassa sijaitsee Suurteollisuuspuisto, idässä Sievarin teollisuusalue.
- Suunnittelualueen länsi- ja lounaisosissa on viljelyksessä olevia peltoalueita.
- Valtatie 2 halkoo suunnittelualueutta, ja sen pohjoispuolella kulkee rautatie. Vt 2:n eteläpuolella muutamia okt-taloja, joita kaupunki on ostanut purettavaksi. Ympäriällä on Harjavallan keskustatoimintoja ja taajama-alueutta.
- Kaavatilanne: Maakuntakaavan osalta on voimassa Satakunnan maakuntakaava. Voimassa olevassa maakuntakaavassa suunnittelualue on pääosin teollisuusaluetta, jonkin verran myös palvelujen aluetta. Osaksi pv-alueutta. Maakuntakaavassa on osoitettu yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta teollisuus- ja varastotoiminnoille.
- Satakunnan vaihemaakuntakaava 1:n osalta ei ole aluevarauksia suunnittelualueelle.
- Satakunnan vaihemaakuntakaava 2: aurinkoenergian tuotantoaluetta, tilaa vaativan kaupan aluetta. Pieni alue maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.
- Satakuntaliitto laatii parhaillaan uutta maakuntakaavaa 2050. Tavoitteen kaavan eteneminen valmisteluvaiheeseen 2023 ja ehdotusvaiheeseen 2024.
- Yleiskaavoituksen osalta on voimassa oikeusvaikutteinen Keskustaajaman osayleiskaava, jossa suunnittelualue on pääosin teollisuus- ja varastorakennusten aluetta. Lisäksi suojaviherialueita ja muita viherialueita ja vt 2:n eteläpuolella maatalousalueita ja metsätalousalueita. Suunnittelualueen eteläisimmät ja pohjoisimmat osat ovat osayleiskaavoittamattomia.
- Asemakaavatilanne: Alueella on voimassa useita asemakaavoja voimassa, jotka on laadittu pitkällä aikavälillä, v. 1970–2022. Asemakaavoissa pääosin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueita. Asemakaavoja on myös yleiskaavoittamattomilla alueilla.
- Suunnittelualue on kaupungin ja yksityisten maanomistuksessa.

3.2 Laadittujen selvitysten läpikäynti

- Vaikutusten arviointi toteutetaan kaavaprosessin edetessä. Vaikutusten arviointi perustuu aikaisempiin selvityksiin sekä prosessin yhteydessä laadittaviin selvityksiin.
- Laaditut selvitykset:
  - o 7 kpl YVA-selvityksiä.
  - o Arkeologinen inventointi 2022. Alueella on muutama ennen inventointia tunnettu muinaisjäännös ja arkeologinen löydös (Kortteenrapakko, Lyytikänharju). Inventoinnissa suunnittelualueelta löytyi yhteensä viisi uutta muinaisjäännöstä (Pelkki 1-4 ja Sievari 1) ja kolme muuta kulttuuriperintökohdetta (Koivunotko 1-2 ja Sievari 2).

3.3 Laadittavat selvitykset

- Osayleiskaavatyön yhteydessä laadittavia selvityksiä:
  - o Luontoselvitys
  - o Liikenneverkkoselvitys
  - o Rakennettavuusselvitys
  - o Hulevesiselvitys
  - o Maisemaselvitys
  - o Muilta osin selvitystarpeista neuvotellaan. Mikäli tehdään lähinnä Suurteollisuuspuistoa koskevia tai sen asemakaavoitusta palvelevia selvityksiä, yritykset osallistuvat kustannuksiin.

3.4 Osalliset

- Osayleiskaavan suunnittelun osallisia ovat:
  - o Harjavallan kaupungin eri toimialat
  - o Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
  - o Väylävirasto
  - o Satakuntaliitto
  - o Satakunnan Museo
  - o Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
  - o Satakunnan hyvinvointialueen pelastuslaitos
  - o maanomistajat, vuokratonttien haltijat ja rajanaapurit
  - o alueen yrittäjät
  - o alueen kunnallistekniset toimijat (energiahuolto, jätehuolto, sähköverkkoyhtiöt)
  - o paikallisyhdistykset
  - o naapurikunnat (Nakkilan kunta)
  - o ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.
- Osallisten luetteloon tehdään korjauksia ja lisäyksiä tarpeen mukaan suunnittelun edetessä.

3.5 Aikataulu

- Aloitusvaihe menossa, OAS nähtävillä.
- Tavoitteena on laatia kaavaluonnos kesän 2023 aikana, syksyllä nähtäville. Ennen kaavaluonnoksen nähtäville asettamista päättäjille järjestetään vuorovaikutustilaisuus. Nähtävilläolon aikana järjestetään yleisötilaisuus. Seuraava viranomaisneuvottelu järjestetään valmisteluvaiheessa.
- Selvityksiä tarkoituksena laatia kaavaluonnosvaiheessa.
- Ehdotusvaihe 2024 alkupuolella. Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään tarvittaessa.
- Hyväksymisvaihe syksyllä 2024.

4 Viranomaisten näkemykset ja keskustelu

- Varsinais-Suomen ELY-keskus:
  - o ELY-keskus näkee alueen osayleiskaavoituksen hyvänä. Osayleiskaavoitettava alue voisi olla laajempikin. Suurteollisuuspuisto on mukana, joka on hyvä.
  - o ELY-keskus kommentoi OAS:aa myöhemmin.
  - o Osallislista kattava. Aikataulu vaikuttaa suhteellisen tiukalta.
  - o Korjauksena OAS:iin: Maakuntakaavan palvelujen alue (P) itäisimmässä osassa (ei läntisimmässä).
  - o Tavoitteet: Osayleiskaavoituksessa syytä huomioida Satakunnan maakuntakaavakokonaisuus. Uusi kokonaisuus on vireillä. Osayleiskaavoituksessa nykyiseen maakuntakaavaan nähden tulee todennäköisesti poikkeamaa. Maakuntakaavasta poikkeamat tulee perustella.
  - o Selvityksistä: tärkeää selvitysten ajantasaisuus ja kattavuus. Hankkeessa on mukana alueita, joilla ei ole tehty selvityksiä.
  - o Huomiota kiinnitetään pohjavesialueeseen ja pohjavesiselvityksiin.
  - o Maaperän tilan tietojärjestelmän pilaantuneet maa-alueet syytä myös selvittää ja katsoa, miten huomioidaan.
  - o Melu- ja tärinä rata-alueen osalta.
  - o Kulttuuriympäristö- ja maisema-asiat tulee selvittää ja arvoaluetta osuu osittain suunnittelualueellekin. Museon edustajat ottavat kantaa muinaisjäännösasioihin.
  - o Tärkeää huomioida myös riskiasiat → suurteollisuus, dominovaikutukset.
  - o Luontoselvityksistä: todettiin, että luontoselvitys laaditaan ja on jo liito-oravaselvityksen osalta käynnissä. Luontoselvityksiä tulee tehdä myös muilta osin, ELY-keskuksen Iiro Ikonen kommentoi myöhemmin.
  - o Ilmastovaikutukset on selvitettävä myös.
  - o Selvityksiä tarpeellista tehdä myös kaupan ja hulevesien osalta. Kaupan osalta on syytä arvioida, minkälaiset aluetarpeet ja verrata maakuntakaavaan sekä valmisteilla olevaan maakuntakaavaan.
  - o Suunnittelualueelle osuu maanteitä, valtatie 2 ja kantatie 43, yhdystie 2173. Vt 2:n osalta on huomioitava, että maakuntakaavassa on nelikaistaistamisen merkintä. Kaavassa on syytä huomioida tämä ja tilatarpeet. Vt 2 on suurten erikoiskuljetusten reitti, joka täytyy myös huomioida (esim. tuulivoimaloiden osia tullaan kuljettamaan jatkossakin). Liikenneselvityksessä on hyvä ottaa huomioon pyöräilyn pääreitit ja niiden jatkuminen uusilla alueilla. Mahdollisuuksien mukaan myös joukkoliikenteen edistäminen olisi hyvä huomioida. Yhdystien osalta olisi hyvä pohtia hallinnollista luokitusta (maantie/katu) yhdystien 2173 osalta, onko jatkossa katuverkkoa vai säilyykö maantienä.
  - o ELY-keskus kommentoi OAS:aa lausuntoajan puitteissa.
- Väylävirasto:
  - o Rautateiden melu- ja tärinävaikutukset huomioitava, tärinähaitat erityisesti. Radanvarren ympäristö pitkälti teollisuusalueeksi kaavoitettu, onko yleiskaavassa suunniteltu muutosta vai säilyykö nykyisen kaltaisessa toiminnassa.
    - Radanvarressa olevat suojaviheralueet ja asemakaavoittamaton alue suunnitellaan T/kem-alueeksi. Isompia muutoksia ei ole tiedossa.
  - o Uusien alueiden osalta olisi hyvä tehdä hulevesiselvitys niiltä osin, kun käyttötarkoitus muuttuu.
- Tukes:
  - o Kaavamääräyksissä tulee huomioida laitosten vaikutusalueita. T/kem -merkintä hyvä, ja helpottaa tulevaa asemakaavoitusta.

- Minkälaisia kemikaalitoimintaa ja -laitoksia alueelle sijoitetaan → ympäristön kaavat ja toiminnot voivat rajoittaa laitosten sijoittamista, vaikka T/kem -merkintä olisikin kaavassa. Hyvä, että teollisuustoimintaa laajennetaan pois päin pohjavesialueelta.
- Satakuntaliitto:
  - Erittäin tärkeä hanke maakuntaliiton kannalta. Satakunnan maakuntakaavat ohjaavina. Satakuntaliitto käy läpi OAS:n, jonka jälkeen selviää, onko neuvottelun jälkeen vielä tarvetta varsinaiselle lausunnon aineistosta.
  - OAS:ssa on kattavasti käyty läpi lähtötilanteet.
  - Satakunnan maakuntakaavan tietyt merkinnät ja määräykset kumoutuneet tuorempien vaihemaakuntakaavojen kautta. Kumoutuneet merkinnät olisi hyvä luetella kunkin voimassa olevan vaihemaakuntakaavan kohdalla.
  - Vireillä maakuntakaava, kaupan palveluverkkoselvitys voi tulla vielä päivitettäväksi. Tällä hetkellä käynnissä maakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä koskeva inventointi, joka on kommentointivaiheessa, valmistuu toukokuussa.
  - Onko Suurteollisuuspuiston alueella ajateltu tarkastaa maakunnallisen rakennetun kulttuuriympäristön osalta inventointeja? Suurteollisuuspuiston alue merkittävä historiallisen kerroksellisuudenkin kannalta.
    - Bolidenin tontin asemakaavamuutosta oltiin käynnistämässä muutamia vuosia takaperin. Tähän tilattu rakennusinventointi silloin. Koskee pääosin samoja kohteita, mitä maakuntakaavassa: mm. Outokummun-Kemiran asuinalue. Siltä osin rakennusinventointeja on tehty. Kaavamuutos on jäänyt kesken, mutta rakennusinventointimateriaali on käytettävissä osayleiskaavaa ajatellen.
  - Satakunnan maakuntakaavassa 2050 mukana vihreä siirtymä, josta on selvitys tekeillä. Tutkitaan mm. energiainfran kokonaisuutta, sähkönsiirtoa. Tulisi osata ennakoita mahdolliset tulevat laitokset ja toiminnot. Tutkitaan teollisuus- ja varastoalueiden toteutuneisuutta.
  - Tulevassa maakuntakaavassa tehtävänä Seveso III -kohteiden päivityksiä. Suoja-alueet merkitään vastaavasti.
  - Kokonaismaakuntakaavassa ja vaihemaakuntakaavoissa on koko maakuntakaava-alueella koskevia suunnittelumääräyksiä, esim. tulvasuojeluun ja vesien tilaan liittyen. Nämä olisi hyvä lisätä OAS:aan.
- Satakunnan museo:
  - Bolidenin rakennusinventointi laadittu vuonna 2019 – ainoa ajantasainen selvitys koko alueelta. Muut selvitykset vuodelta 1996, eikä niitä voida pitää ajantasaisina.
  - Museo käy 2019 inventoinnin läpi, ja arvioi, onko täydennystarpeita.
  - Maisemaselvityksen yhteydessä tulisi tehdä kulttuuriympäristön selvitys. Haja-asutusalueella sijaitsee maatiloja, viljelyaukeita. Maakuntamuseon toiveena olisi ollut, että kaava-alueeseen olisi otettu mukaan myös teollisuuteen liittyvät asuinalueet → vaikutuksia myös kulttuuriympäristöön.
  - Museo palaa selvitystarpeisiin myöhemmin.
  - Arkeologinen inventointi viime syksynä jo tehty. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ei ole tarvetta enää lisäselvityksille. Lyytikänharju sijaitsee Siltatien ja 2-tien kulmauksessa. Aluetta on tutkittu aikaisemmin, mm. hiekanottoa ennen sotia. Tierakentaminen vaikuttanut Lyytikänharjuun, mutta tietojen mukaan muinaisjäännöstä edelleen kuitenkin jäljellä. Jos uusia toimintoja suunnitellaan Lyytikänharjun alueelle, on alueella tehtävä tutkimuksia. Mikäli muinaisjäännösten alueelle sijoittuu muuttavaa maankäyttöä, kajoamisen tulee tapahtua kaavan laatimisvaiheessa.

- Oikotien/Metsäkulmantien risteys mukana arkeologisessa inventoinnissa (ja löytyi röykkiöitä): Aluetta ajateltu yritystoiminnalle. Maanomistajan kanssa on keskusteltava, lähtevätkö tutkimaan osayleiskaavaprosessin aikana.
- Pelastuslaitos:
  - o Sammutusvettä täytyy olla riittävästi myös vt 2:n eteläpuolella.
  - o Tulevaisuudessa tulee huomioida uudehko suuri kanala Sievarin alueella.
- Harjavallan kaupunki:
  - o Selvitystarpeita tullut paljon esiin. Näitä käydään konsultin kanssa läpi OAS:ista annettujen lausuntojen jälkeen.

5 Jatkoimenpiteet

- Muistio toimitetaan osanottajille täydennettäväksi kokouksen jälkeen.
- Tehtäviä selvityksiä aletaan käymään läpi OAS:ista annettujen lausuntojen jälkeen. Niistä pidetään erillinen työkokous.
- Viranomaisille lähetetään lausuntopyynnöt myös kaavan valmisteluvaiheen aineistoista.

6 Kokouksen päättäminen

- Kokous päätettiin klo 11.13.